

Lastenkirjainstituutin toimintakertomus 2014 tiivistelmä

Lastenkirjainstituutti työskenteli vuoden ajan aktiivisesti lastenkirjallisuuden ja lastenkirjan kuvitustaiteen näkyvyyden ja tutkimuksen edistämiseksi. Kevään kohokohta oli Kirjakori Special -seminaarikiertue Tampereella, Joensuussa ja Keravalla sekä katsauksen 2000-luvun lastenkirjallisuuteen luonut Kirjakori Special -kirjanäyttely. Vuoden aikana nostettiin esiin myös Tove Janssonin 100-vuotisjuhlaa järjestämällä elokuussa noin 3000 kävijää kerännyt Tove 100 -puutarhajuha lapsiperheille Tampereen Tallipihalla sekä syksyn aikana suuren suosion saavuttanut luentosarja Tove Janssonin tuotannosta Tampereen pääkirjasto Metsossa. Vuoden aikana instituutti oli mukana myös mm. Tampere Kuplii -sarjakuvafestivaalin sekä Annikki OFF -runotapahtuman ohjelmassa. Vuonna 2013 aloitettu strategiatyö jätettiin instituutissa tapahtuneiden henkilöstövaihdosten vuoksi jatkumaan vuonna 2015.

Kirjasto

Lastenkirjainstituutin kirjastossa jatkettiin vuonna 2013 valmistuneen kirjastostrategian osoittamalla tiellä. Lasten ja nuortenkirjojen kaksoiskappaleita poistettiin ja käännessarjakuvia ei enää kerätty systemaattisesti. Kirjastoon saatiin lahjoituksina ja vaihtoina 1331 kirjaa. Vuoden aikana luetteloiitiin 1394 ja poistettiin 1201 kirjaa. Lukumäärältään kokoelma kasvoi 193 kirjalla.

Kirjaston luetteloitu kirjakokoelma oli vuoden lopussa yhteensä 55 242 nidettä (vuonna 2013: 55 049 nidettä) ja lehtikokoelma 718 nimekettä (vuonna 2013: 714 nimekettä).

Kirjaston aukioloaikoja muutettiin maanantain osalta niin, että kirjasto on avoinna klo 10–17 (ennen klo 13–18). Aukiolotunnit lisääntyivät näin ollen kahdella. Kirjastonhoitaja osallistui tiiviisti Pirkanmaan lukudiplomin uudistustyöhön. Uusi diplomi löytyy instituutin verkkosivuilta.

Kuvitus- ja kirjanäyttelyt

Kuvitus- ja kirjanäyttelyt kiersivät vuoden aikana aktiivisesti. Erityisen suosittuja olivat juhluvuotta viettäneen Maija Karman työt. Kuvituskokoelmat karttuivat, kun instituuttiin lahjoitettiin 67 Maija-Kaarina Nenosen kuvitusoriginaalia. Osa töistä nähtiin Helsingin Virka galleriassa osana Tarinoiden puisto -näyttelyä 5.11. alkaen. Kirjanäyttelyistä kiersivät Suomalaisia aapisia Agricolasta nykyaikaan sekä Tätä en lapselleni lue! Sensuuritapauksia ja paheksuttuja lastenkirjoja -näyttelyt, joista jälkimmäinen keräsi myös runsaasti mediahuomiota.

Palkinnot

Lastenkirjainstituutin vuosittain myöntämän Onnimanni-palkinnon sai kirjastoautotoiminta lastenkirjallisuutta ja lukemista edistävästä työstään. Instituutin edustaja on vakituisesti mukana Lastenkirjapöytä-raadissa. Palkinnon sai Ansu Kivekäs teoksestaan Päin Porkkalaa (Tammi 2008). Instituutti antoi lausunnon myös Suomen ehdokkaasta Astrid Lindgren Memorial Awardin (ALMA) saajaksi.

Tutkimus ja julkaisut

Aikuislukijoille suunnattu lastenkirjallisuuslehti Onnimanni ilmestyi neljä kertaa teemoinaan lastenkirjojen kuvitustaide, kuvakirjakritiikki sekä Tove Janssonin juhluvuosi. Kuinka kuvitukseni ovat syntyneet -seminaarin esitelmät julkaistiin Onnimannin erikoisnumerona 2/2014. Kotimaista lastenkirjataidetta teki tunnetuksi Camilla Mickwitzin ennen julkaisemattomiin Saariston prinsessa -kuvituksiin pohjautuva vuosikalenteri 2015.

Tilat ja kalusto

Instituutin toimitilat Puutarhakatu 11 A:n toisessa kerroksessa ovat 500 m²; kahden kellarivaraston kanssa tilaa on kaikkiaan 538,5 m².

Talous

Yleinen taloustilanteen kiristyminen näkyi myös instituutin saamista avustuksissa. Sekä OKM:n myöntämä toiminta-avustus että kaupungin varsinaiseen toimintaan myöntämä avustus laskivat. Hanke- ja projektirahoitus kohdistui vuoden aikana erityisesti kuvitustaiteen kokoelman digitointiin ja kehittämiseen. Kirjakori Special -kokonaisuuden järjestämiseen saatiin useita apurahoja, joista merkittävin oli usealle vuodelle jyvittänyt OKM:n avustus. Tampereen kaupunki ja yliopisto osallistuivat lisäksi merkittävästi Tove Jansson -juhlavuoden tapahtumien tukemiseen.

Tiedotus ja viestintä

Instituutin tärkeimpänä viestintäkanavana toimivat kotisivut (www.lastenkirjainstituutti.fi). Instituutti välitti tietoa toiminnastaan ja lastenkirjallisuuden uutisista aktiivisesti Facebook-sivullaan. Yhteydenpito jäsenistöön tapahtui tämän lisäksi säännöllisten jäsenkirjeiden muodossa. Medialle lähetettiin tiedotteet instituutin isoimmista tapahtumista ja uutisista.

Kannatusyhdistys, hallitus ja henkilöstö

Instituutin vuotta värittivät henkilöstömuutokset. Instituutin toiminnanjohtaja ja puheenjohtaja jättivät eropyyntönsä kesällä 2014. Puheenjohtajana toimi loppuvuoden varapuheenjohtaja Kaisa Ahvenjärvi ja toiminnanjohtajan työt jaettiin syksyn osalta toimistos sihteeri Seija Haapakosken ja kirjastonhoitaja Päivi Nordlingin kesken. Erillinen työryhmä käsitteli toiminnanjohtajan tehtävään saapuneet 80 hakemusta. Haastatteluihin kutsuttiin viisi henkilöä, joista kaksi kärkiehdokasta testattiin ulkopuolisen asiantuntijan toimesta. 27.11. hallitus hyväksyi työryhmän ehdotuksen, ja toiminnanjohtajaksi valittiin 12.1.2015 alkaen FM Paula Halkola.

Instituutissa työskentelee vakituisessa työsuhteessa toiminnanjohtaja, kirjastonhoitaja sekä toimistos sihteeri. Onnimanni-lehden päätoimittaja ja toimittaja työskentelevät tuntisopimuksella. Lisäksi instituutti työllistää vuosittain useita projektityöntekijöitä ja harjoittelijoita

Lastenkirjainstituutin kannatusyhdistyksen jäsenmäärä oli vuoden 2014 lopussa 505, joista 35 yhteisöjäseniä (vuonna 2013: 489, yhteisöjä 37). Instituutin hallitus kokoontui vuoden aikana 9 kertaa, joista 5 kokousta pidettiin sähköpostikokouksina. Yhdistyksen kevätkokous järjestettiin 16.4., (pj taidehistorioitsija Johanna Kangas) ja syyskokous 9.10. (pj FL Virpi Kurhela). Vuoden aikana toimi myös neljä työryhmää: työvaliokunta, julkaisutoimikunta, Onnimanni-raati sekä uuden toiminnanjohtajan valitsijaraati. Työryhmät koostuivat Onnimanni-raatia lukuun ottamatta pääosin hallituksen jäsenistöstä.